

LLAEBIO draait door

Living Lab agro-ecologie & biologische landbouw

Agenda

13u00 ijsbreker

13u15 **Sprekers**

Els Bonte

Integratie van biologische landbouw in secundair onderwijs

Eva Snijders

Integratie van agro-ecologie in hoger onderwijs

Eline D'Haene

vak agro-ecologie aan de UGENT

Anthony Denayer

agro-ecologische studiedag voor studenten hoger onderwijs

14u30 **Update Living Lab**

15u30 **Groeituin 5.0**

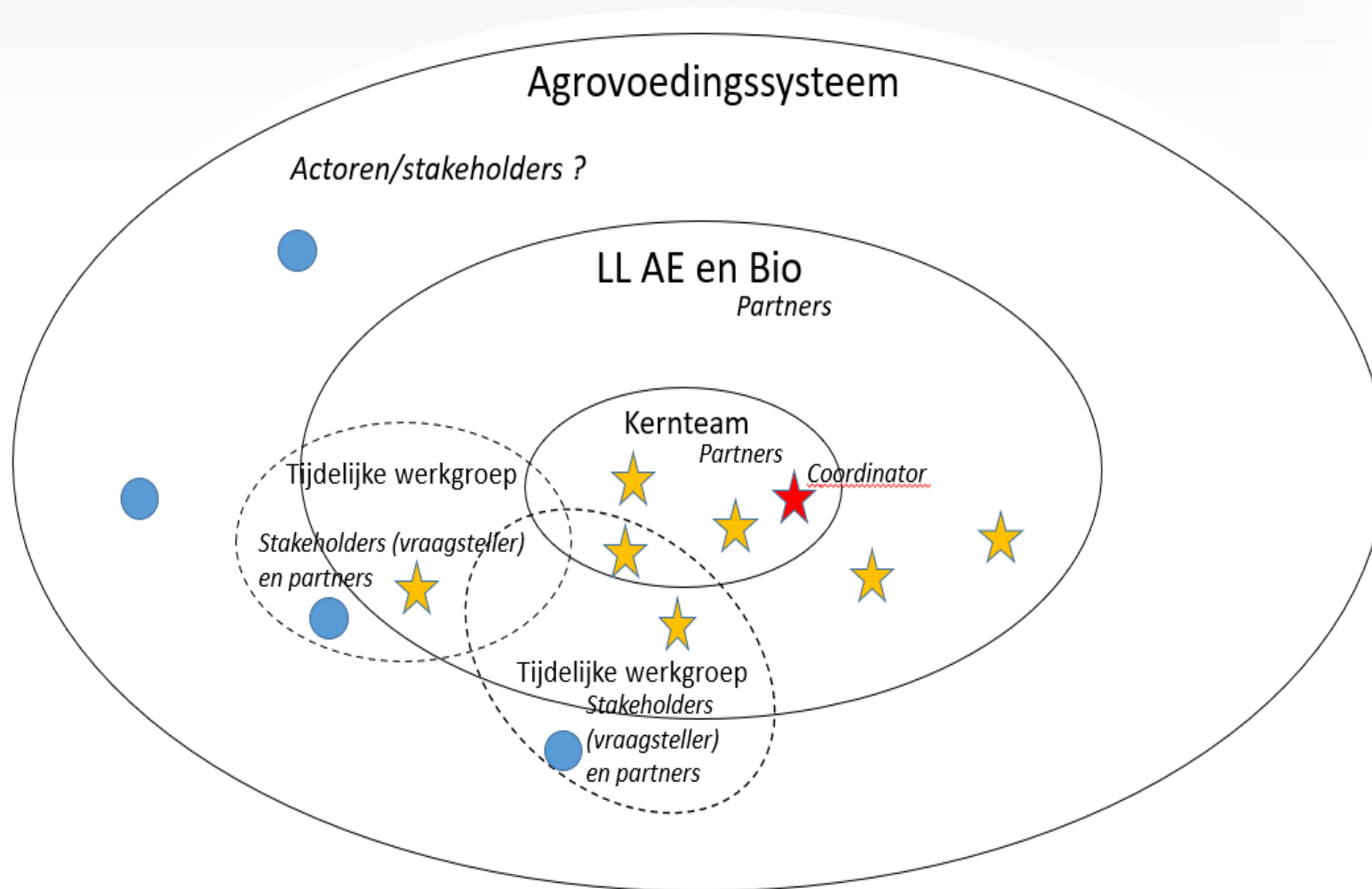
Dylan Feyaerts
1 februari 2022

Werkgroepen

Living Lab agro-ecologie & biologische landbouw

Werkgroepen

De werkgroepen

Communicatie

Transitie

Systeemdenken

Reportage

Bundelen van informatie

Expertise in beeld

Onderwijs

Communicatie

Doel

- agro- ecologische denktank
- Workshop strategisch communiceren

Deelnemers

Katrien Geudens (Hooibeekhoeve), Carmen Landuyt (CCBT), Jan Eskens (Departement L&V), Ingrid Pauwels (Voedsel Anders), Bruno Drieskens (Park + Garden)

Communicatie

Naar samenwerking tussen landbouw en natuur

Agro-ecologische boeren tonen de weg

Myriam Dumortier

Het stikstofarrest van de Raad voor Vergunningsbetwistingen van 25 februari 2021 (Schoukens 2021) duwde de relatie tussen landbouw en natuur weer diep onder het vriespunt. Er volgden verstrengde stikstofnormen voor vergunningen, terwijl boeren het advies krijgen te vergroten om te kunnen overleven. Het water staat zowel de natuur als de boer aan de lippen. Hoe raken we uit deze impasse? In dit artikel beschrijft de auteur de negatieve gevolgen van doorgedreven schaalvergroting en specialisatie, voor zowel natuur als landbouw. Het vormt de basis voor een pleidooi om ecologisch herstel niet enkel voor te behouden voor natuurgebieden, maar ook toe te passen op landbouwsystemen. Een agro-ecologische landbouw is beter gewapend tegen belangrijke uitdagingen zoals klimaatverandering. Ze schept volgens de auteur meer ruimte voor natuur en laat landbouw en natuur elkaar versterken.

Communicatie

Communicatie

De taal van het klimaat

Aan de slag met 5 biases die ervoor zorgen dat we (n)iets doen

bias
1

Ingroup/outgroup

- Wat is onze ingroup? Hoe heet ons 'team'?
- Hoe zorgen we ervoor dat zoveel mogelijk mensen zich erin kunnen herkennen?

bias
2

Framing

- Wat zijn onze 'woorden die werken'?
- Vermijden we negatieve frames?

bias
3

Social proof

- Tonen we het gewenste gedrag?
- Leggen we de nadruk op wie vandaag al doet wat moet?

bias
4

Loss aversion

- Vermijden we een gevoel van verliezen?
- Kunnen we de verandering omzetten in 'winnen'?

bias
5

Paradox of choice

- Beperken we het aantal keuzes tot het minimum?
- Maken we de eerste stap klein en gemakkelijk?
- Tonen we het einddoel?
- Hebben we een 'champagne moment'? Hoe en wanneer vieren we succes?

Communicatie

Transitie

Doel

- Bedrijfsbezoek landbouwers
- Bedrijfsbezoek beleidsmakers
- Transitie-toolbox

Deelnemers

Marleen Delanoy (Departement Landbouw), Sander van Haver (Innovatiesteunpunt), Peter Van Gossum (INBO), Myriam Dumortier (INBO), Marion Liberloo (ILVO), Wim Wiertz (ILVO)

Transitie

---

2 juni

De zonnekouter

Purfruit

Stijn De Wulf

Transitie naar agro ecologie

de invloed van motivatie, waarden en normen

Systemdenken

Doel

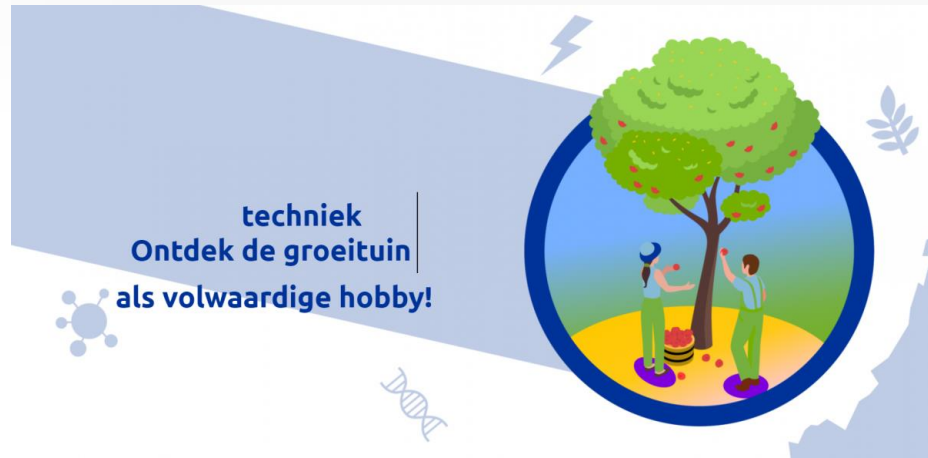
Systemoefening maken met LLAEBIO netwerk.

Deelnemers

Ann-Sophie Debergh (Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren), Myriam Dumortier (INBO), An Jamart (Bioforum), Peter Van Gossum (INBO), Johan Lambrechts (Farming for Climate), Wim Haentjens (ILVO), Jo Bijttebier (ILVO), Wim Wiertz (ILVO), Van Essche Kathleen (Dept Omgeving)

Systemedenken

GROEITUIN^{5.0}

Bundelen van info over specifieke onderwerpen

Doel

- ❑ Thematisch bundelen van informatie rond agro-ecologie

Deelnemers

Jeroen Watté (Wervel), Katrien Geudens (Hooibeekhoeve), Carmen Landuyt (CCBT), Marleen Delanoy (Dept LV), Laurence Hubrecht (Dept LV), Marta Lourenço (ILVO), (Els Lemaire (ELK – ILVO)), Hilde Wustenberghs (ILVO), Lieve De Cock (ILVO)

Bundelen van info over specifieke onderwerpen

World
Soil Day

Expertise in beeld

Doel

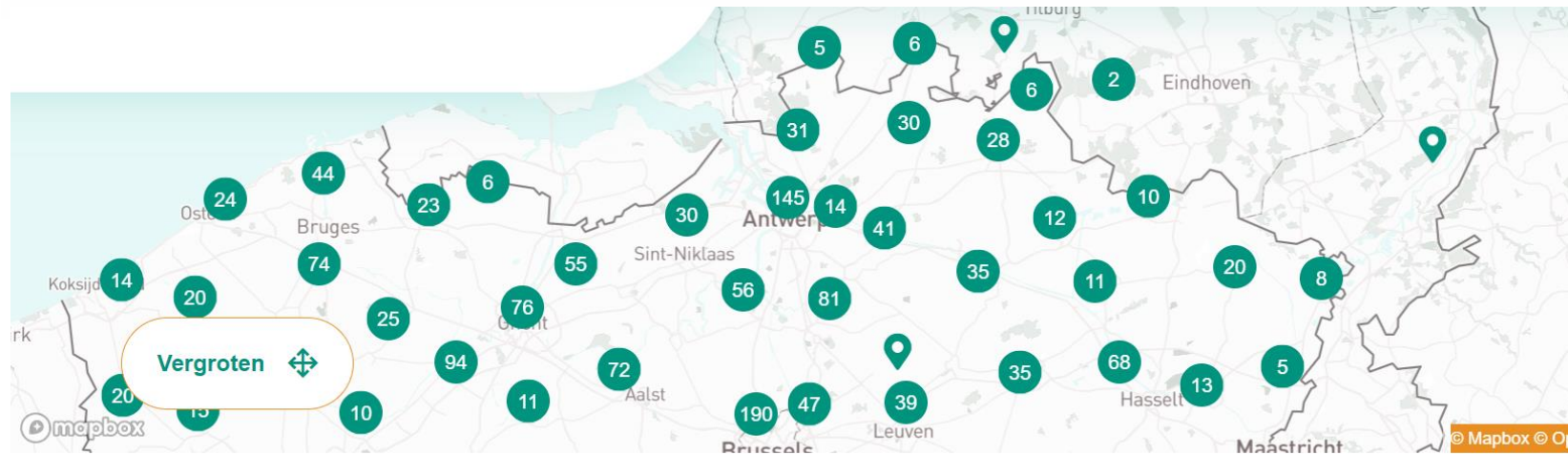
Bestaande expertise in agro-ecologie en biologische landbouw zichtbaar maken

Deelnemers

Carmen Landuyt (CCBT), Marleen Delanoy (Dept LV), Marta Lourenço (ILVO), Johan Lambrechts (Farming4Climate), Bert Reubens (ILVO), Lieve De Cock (ILVO)

Expertise in beeld

☰ Verfijn uw selectie

[Wis filters](#)

Biobedrijvengids 1649 bedrijven

AE & BIO in het onderwijs

Doel

Informatie-uitwisseling en samenwerking over agro-ecologie in secundair EN hoger onderwijs versterken.

Deeleneemers

n.v.t.

AE & BIO in het onderwijs

Regelmatig overleg

Netwerk van docenten

Kennisbibliotheek

Pitch Anthony Denayer vandaag

llaebio@ilvo.vlaanderen.be of +32 9 272 23 95

Nieuwe werkgroepen

Kennisbibliotheek

- **Netwerkdatabank**
- Toolbox transitie naar agro-ecologie
- Thematische dossiers (bodem, verdienmodellen, agrobiodiversiteit,...)

Leden: Marleen Delanoy (Departement Landbouw), Sander van Haver (Innovatiesteunpunt), Peter Van Gossum (INBO), Myriam Dumortier (INBO), Marion Liberloo (ILVO), Wim Wiertz (ILVO) Jeroen Watté (Wervel), Katrien Geudens (Hooibeekhoeve), Carmen Landuyt (CCBT), Laurence Hubrecht (Dept LV), Marta Lourenço (ILVO), (Els Lemaire (ELK – ILVO)), Hilde Wustenberghs (ILVO), Lieve De Cock (ILVO), Carmen Landuyt (CCBT), Johan Lambrechts (Farming4Climate), Bert Reubens (ILVO)

Bedrijfsbezoeken

Leden: Marleen Delanoy (Departement Landbouw), Sander van Haver (Innovatiesteunpunt), Peter Van Gossum (INBO), Myriam Dumortier (INBO), Marion Liberloo (ILVO), Wim Wiertz (ILVO)

Bodemstudiedag

Leden: Jeroen Watté (Wervel), Katrien Geudens (Hooibeekhoeve), Carmen Landuyt (CCBT), Marleen Delanoy (Dept LV), Laurence Hubrecht (Dept LV), Marta Lourenço (ILVO), (Els Lemaire (ELK – ILVO)), Hilde Wustenberghs (ILVO), Lieve De Cock (ILVO)

Nieuwe werkgroepen

Reportage Vlaamse pioniers

Leden: Ingrid Pauwels (Voedsel Anders), Johan Lambrechts (Farming4Climate), Nele Lauwers (innovatiesteunpunt), Marion Liberloo (ILVO)

Systeemoefening bij Bert Geysels

Leden: Ann-Sophie Debergh (Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren), Myriam Dumortier (INBO), An Jamart (Bioforum), Peter Van Gossum (INBO), Johan Lambrechts (Farming for Climate), Wim Haentjens (ILVO), Jo Bijttebier (ILVO), Wim Wiertz (ILVO), Van Esche Kathleen (Dept Omgeving)

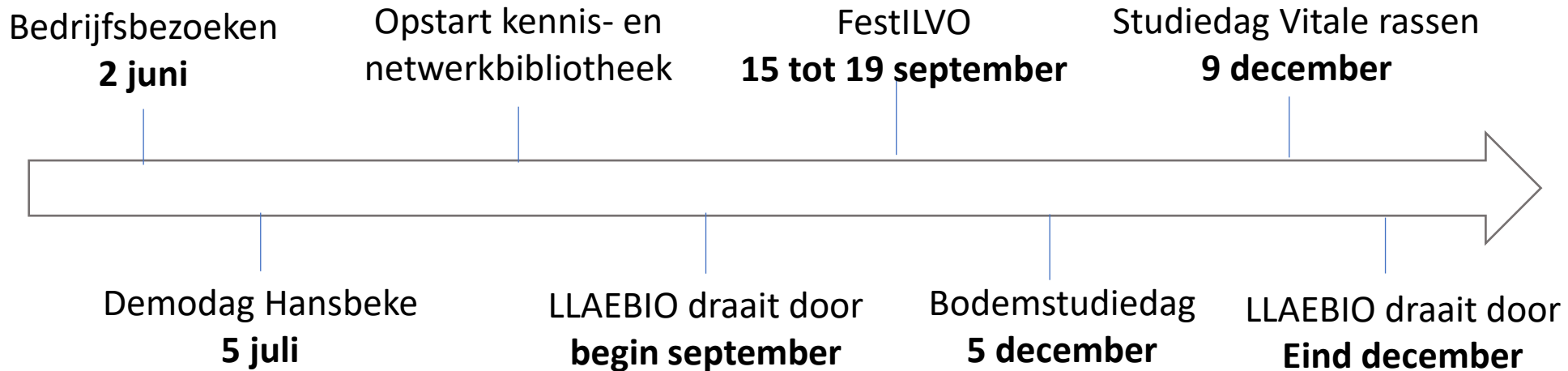
Workshop communicatie

Leden: Katrien Geudens (Hooibeekhoeve), Carmen Landuyt (CCBT), Jan Eskens (Departement L&V), Ingrid Pauwels (Voedsel Anders), Bruno Drieskens (Park + Garden)

2022 voor het living lab

Interesse in een werkgroep?

---

llaebio@ilvo.vlaanderen.be

Powerpoint agro-ecologie

Agro-ecologie

Een voedsel en landbouwsysteem voor de toekomst

